

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΟΜΕΑΣ “ΙΣΤΟΡΙΑ, ΔΟΓΜΑ,
ΔΙΟΡΘΟΔΟΣΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ”

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α. ΤΣΙΓΚΟΣ

Γνωστικό αντικείμενο: “Δογματική της Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας”

τηλ.: [+30] 2310-99 69 62 - Γραφεῖο: Θεολογική Σχολή, ἄρ. 353

Ὁρες συνεργασίας: Τρίτη 11-12 π.μ. & 2-3 μ.μ. - Πέμπτη 12-2 μ.μ.

e-mail: vtsigkos@past.auth.gr - vasileiostsigkos@gmail.com

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ Α.Π.Θ. - 54124 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΒΙΟ - ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

Γεννήθηκε τό 1963 στό Ἀργίτιο, ὅπου περάτωσε τίς γυμνασιακές καί λυκειακές του σπουδές. Τίς προπτυχιακές καί μέρος τῶν μεταπτυχιακῶν του σπουδῶν ἔκανε στή Θεσσαλονίκη, ὅπου καί μονίμως διαμένει.

Εἶναι ἔγγαμος, ἔχει τέσσερα παιδιά.

Α΄. ΣΠΟΥΔΕΣ - ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

- ▶ 1985: Πτυχίο *Τμήματος Ποιμαντικῆς καί [Κοινωνικῆς Θεολογίας]* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., (βαθμός “ἄριστα”, 9).
- ▶ 1981-1985: Σπουδές στή *Σχολή Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς* τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.
- ▶ 1984-1985: Παρακολούθηση τοῦ *Σεμιναρίου Ἑλληνικῆς Παλαιογραφίας* τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρυματος Πατερικῶν Μελετῶν.
- ▶ 1986: Πτυχίο *Τμήματος Θεολογίας* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., (βαθμός “λίαν καλῶς”, 8.40).
- ▶ 1985-1987: Μεταπτυχιακές Σπουδές Συστηματικῆς Θεολογίας στό *Μεταπτυχιακό Τμήμα* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ.
- ▶ 1987-1990: Μεταπτυχιακές Σπουδές στή *Ρωμαιοκαθολική Θεολογική Σχολή* τῆς Ἰρλανδίας στό *Pontifical University, St. Patrick’s College*, ὅπου εἰδικεύθηκε στούς τομεῖς τῆς Πατερικῆς καί Δογματικῆς Θεολογίας.
- ▶ 1990: *Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Εἰδίκευσης (Licentiate in Sacred Theology, S.T.L.)* τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἰρλανδίας, (βαθμός “ἄριστα”, “magna cum laude”). Εἰδίκευση: Dogmatic Theology (Fundamental Dogmatic Theology and Ecclesiology).

- ▶ 1998: Διδακτορικό Δίπλωμα Θεολογίας στο *Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας* της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., (βαθμός “άριστα”).

Β'. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ - ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

- ▶ 1981-1985: Ύπότροφος του *Ίδρύματος Κρατικών Ύποτροφιών* [Ι.Κ.Υ.].
- ▶ 1987-1990: Ύπότροφος της *Comité Catholique pour la Collaboration Culturelle* [CCCC].

Γ'. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ

- ▶ 2000-2004: Λέκτορας στο *Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας* του Α.Π.Θ., μέ γνωστικό αντικείμενο “*Δογματική της Ὁρθοδόξου Καθολικής Ἐκκλησίας*”.
- ▶ 2004-2010: Ἐπίκουρος Καθηγητής στο ἴδιο *Τμήμα*.
- ▶ 2010-2014: Ἀναπληρωτής Καθηγητής στο ἴδιο *Τμήμα*.
- ▶ 2014-Σήμερα: Καθηγητής στο *Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμοῦ*.
- ▶ 2014-2020: Ἐπισκέπτης Καθηγητής στο *Θεολογικό Ἰνστιτούτο ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός* του Πανεπιστημίου του Balamaṅd στο Λίβανο.

Δ'. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

Τά ἐρευνητικά του ἐνδιαφέροντα ἀφοροῦν στή μελέτη τοῦ περιεχομένου τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, μέσα ἀπό τή ζωή καί τά ποικίλα *μνημεῖα* τοῦ μακροαίωνα πολιτισμοῦ λόγου καί τέχνης, πού παράγει ἐν παντί τόπω καί χρόνῳ ἡ Ἐκκλησία καί τροφοδοτεῖ τή θεολογική της μαρτυρία χάριν τοῦ ἀνθρώπου ἐντός τοῦ κόσμου καί τῆς ἱστορίας.

Συγκεκριμένα, τό ἀντικείμενο μελέτης του ἀποτελεῖ ἡ κειμενική της παράδοση, ἡ ὁποία συναπαρτίζεται ἀπό τά ἀγιογραφικά κείμενα, τά συγγράμματα τῶν ἁγίων Πατέρων, τίς δογματικές διατυπώσεις καί τούς ὅρους τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τά κείμενα τῆς λειτουργικῆς πράξης (ῥυμοί, εὐχές, *Συναξαριστῆς Ἀγίων*), τήν ἐκκλησιαστική τέχνη (εἰκόνες, ἀρχιτεκτονική ναῶν), καθώς καί τίς θεσμικές καί χαρισματικές ἐκφάνσεις (μοναχισμός, ἱεραποστολή) καί ἄλλα πολιτιστικά *στοιχεῖα* ὡς μάρτυρες τῆς ἐμπειρίας καί θεολογίας τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος.

Ἡ *ἀκριβῆς ἐκθεση* τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, μέ κέντρο τήν Τριαδολογία, τή Χριστολογία καί τήν Ἐκκλησιολογία, γίνεται σέ διαχρονία καί συγχρονία μέ τόν τρόπο ζωῆς τῶν *φίλων τοῦ Θεοῦ*, τῶν ἁγίων, ἔτσι ὥστε νά συνδέεται ἡ *Δογματική*

όργανικά και ἄρρηκτα μέ τή βιβλική μαρτυρία καί τήν πατερική παράδοση, μέ τό ἦθος καί τή λατρεία, μέ τή θεωρία καί τήν πράξη τῆς Ἐκκλησίας.

Ε΄. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- ▶ 2007-2017: Μέλος τῆς ἐρευνητικῆς ομάδος τοῦ “Δικτύου Κειμενικῆς καί Ἑρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως” (Κ.Ε.Ε.Π.) τοῦ Τμήματος (μέ ἐπιστημονική ὑπεύθυνη τήν καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου), ἑνός ἐκ τῶν ἀναγνωρισμένων θεματικῶν δικτύων ἔρευνας πού ὑποστηρίζονται ἀπό τήν Ἐπιτροπή Ἑρευνῶν τοῦ ΑΠΘ.

Συμμετείχε μέ εἰσηγήσεις σέ τρεῖς διοργανωθεῖσες ἡμερίδες μέ θεματική: *Τό ἱστορικό καί ἐρμηνευτικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Α΄* (Θεσσαλονίκη 19/4/2007), *Β΄* (Θεσσαλονίκη 20/3/2008) καί *Γ΄* (Θεσσαλονίκη 20/3/2009) καί στό Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας καί τοῦ Δικτύου (Κ.Ε.Ε.Π.), μέ θέμα: *“Ἀπόστολος Παῦλος καί ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς: Ἀπό τήν Οἰκουμενική στήν ἡσυχαστική θεολογία”* (Θεσσαλονίκη 27-28 Μαρτίου 2014).

- ▶ 2005-2008 καί 2010-2013: Ἐπόπτης στό Εὐρωπαϊκό Πρόγραμμα μέ τίτλο: *“Πρακτική ἄσκηση φοιτητῶν τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ ΑΠΘ”*. Τό Πρόγραμμα ἐντάχθηκε στήν Πράξη: *“Πρακτική ἄσκηση ἀνώτατης ἐκπαίδευσης”* Μέτρο 2.4. *“Ἐπαγγελματικός Προσανατολισμός καί σύνδεση μέ τήν ἀγορά ἐργασίας”*, τοῦ 2^{ου} Ἐπιχειρησιακοῦ Προγράμματος Ἐκπαίδευσης καί Ἀρχικῆς Ἐπαγγελματικῆς Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ II), μέ ἐπιστημονικό ὑπεύθυνο τόν καθηγητή Ἡρακλῆ Ρεράκη.

ΣΤ΄. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- ▶ 1989-1990: Ἐδωσε σειρά εἴκοσι μαθημάτων στό *University College Dublin* σέ θέματα νεοελληνικῆς γλώσσας, παραδόσεως καί ὀρθοδόξου θεολογίας.
- ▶ 1990-2000: Ὑπηρέτησε ὡς Θεολόγος καθηγητής (ΠΕ01) στή Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση, σέ σχολεῖα τῶν Νομῶν Ἑβρου, Ἡμαθίας καί Θεσσαλονίκης.
- ▶ 2000-2013: Δίδαξε στό *Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας* τοῦ Α.Π.Θ. τά δύο **ὑποχρεωτικά μαθήματα**: *Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας 1* καί *2* στους φοιτητές τῶν ΣΤ΄ καί Η΄ ἑξαμήνων ἀντιστοίχως.
- ▶ 2013-2018: Δίδαξε τό ἐνιαῖο ὑποχρεωτικό μάθημα: *Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας* στους φοιτητές τῶν ΣΤ΄ καί Η΄ ἑξαμήνων ἀντιστοίχως.
- ▶ 2000-2001: Δίδαξε κατ’ ἀνάθεση τό ὑποχρεωτικό μάθημα: *Ἱστορία Δογμάτων*.

- ▶ 2000-2001 και 2004-2005: Δίδαξε κατ' ανάθεση τό υποχρεωτικό μάθημα: *Συμβολική Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις. Ιστορία της Οικουμενικής Κινήσεως.*
- ▶ 2004-2009: Δίδαξε κατ' ανάθεση τό υποχρεωτικό μάθημα: *Σύγχρονες Χριστιανικές Αίρέσεις.*
- ▶ 2017-2019: Δίδαξε τά υποχρεωτικά μαθήματα: *Έρμηνεία τών Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων τής Όρθοδόξου Έκκλησίας I και II* στους φοιτητές τών Ε΄-Ζ΄ και ΣΤ΄-Η΄ έξαμήνων αντίστοιχως.
- ▶ 2017-Σήμερα: Διδάσκει ώς συνδιδάσκων στό υποχρεωτικό έπιλεγόμενο μάθημα: *Θεολογία, Φυσικές Έπιστήμες και περιβάλλον (Σεμινάριο)* στους φοιτητές τών ΣΤ΄-Η΄ έξαμήνων.
- ▶ 2019-2021: Δίδαξε τό υποχρεωτικό μάθημα: *Έρμηνεία τών Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων τής Όρθοδόξου Έκκλησίας* στους φοιτητές τών Ε΄-Ζ΄ έξαμήνων.
- ▶ 2019-Σήμερα: Διδάσκει τό υποχρεωτικό μάθημα: *Δογματική τής Όρθοδόξου Έκκλησίας I* στους φοιτητές τών Ε΄-Ζ΄ έξαμήνων.
- ▶ 2019-Σήμερα: Διδάσκει τό υποχρεωτικό μάθημα: *Δογματική τής Όρθοδόξου Έκκλησίας II* στους φοιτητές τών ΣΤ΄-Η΄ έξαμήνων.
- ▶ 2000-Σήμερα: Διδάσκει τό **έπιλεγόμενο** μάθημα: *Όρθόδοξη Έκκλησία: Κοινωνία Έσχάτων.*
- ▶ 2000-2003: Δίδαξε τά έπιλεγόμενα μαθήματα: *Θέματα Όρθοδόξου Έσχατολογίας· Τό Άγιο Πνεύμα στην Όρθόδοξη Δογματική Θεολογία και Θέματα Όρθοδόξου Έκκλησιολογίας.*
- ▶ 2000-2012: Δίδαξε τό έπιλεγόμενο μάθημα: *Ειδικά θέματα Χριστολογίας - Έκκλησιολογίας.*
- ▶ 2012-Σήμερα: Διδάσκει τό έπιλεγόμενο μάθημα: *Χριστός και Άγιο Πνεύμα στην Όρθόδοξη Έκκλησιολογία.*
- ▶ 2000-2017: Δίδαξε στά τρία έξάμηνα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας τά τέσσερα **μεταπτυχιακά μαθήματα**: *Ειδικά θέματα Δογματικής τής Όρθοδόξου Καθολικής Έκκλησίας Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄.*
- ▶ 2000-2001: Δίδαξε κατ' ανάθεση τό μεταπτυχιακό μάθημα: *Θέματα Δογματικής Θεολογίας* και τό μάθημα: *Θέματα Χριστιανικής Δογματικής.*
- ▶ 2017-2019: Δίδαξε κατ' ανάθεση τά μεταπτυχιακά μαθήματα *Θέματα Έρμηνείας τών Δογματικών και Συμβολικών κειμένων τής Όρθοδόξου Έκκλησίας Α΄* και *Θέματα Όρθοδόξου Πνευματικότητας Α΄* και *Β΄.*
- ▶ 2017-Σήμερα: Διδάσκει στό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού: *“Όρθόδοξη Θεολο-*

γία και Χριστιανικός Πολιτισμός” τὰ δύο μεταπτυχιακά μαθήματα: *Θέματα Δογματικής τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Α΄ και Β΄.*

- ▶ 2018-Σήμερα: Διδάσκει ὡς συνδιδάσκων στό *Πρόγραμμα Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας καί Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ*: “Σπουδές στήν ἱστορία, τήν πνευματικότητα, τήν τέχνη καί τήν μουσική παράδοση τοῦ Ἁγίου Ὁρους” τὰ μεταπτυχιακά μαθήματα: *Θεολογία καί Πνευματική Ζωή τοῦ Ἁγίου Ὁρους καί Ζητήματα τῆς μοναστικῆς θεολογίας καί πνευματικότητας τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀπό τήν ἵδρυσή του μέχρι σήμερα.*
- ▶ 2019-Σήμερα: Διδάσκει στό *Διϊδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν*: “Ἑλλάδα: Ἐκκλησιαστική Ἱστορία καί Πολιτισμός” τό μεταπτυχιακό μάθημα: *Ἱστορική ἐπισκόπηση τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας.*
- ▶ 2008-Σήμερα: Διδάσκει στό Σεμινάριο Εἰδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ *Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν* τοῦ Α.Π.Θ, στό Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας.
- ▶ 2014-2020: Δίδαξε ὡς Ἐπισκέπτης Καθηγητής μαθήματα Ὁρθοδόξου Δογματικῆς Θεολογίας σέ προπτυχιακοῦς καί μεταπτυχιακοῦς φοιτητές στό *Θεολογικό Ἰνστιτοῦτο ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός* τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Balmand στό Λίβανο.
- ▶ 2000-Σήμερα: Διδάσκει σέ Σεμινάρια διαφόρων Μητροπόλεων, Πολιτιστικῶν Φορέων καί Συλλόγων.

✠ ✠ ✠

Ζ'. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

- ▶ Ἔχει συνεργασθεῖ μέ τούς καθηγητές T. Marsh, T. Corbett, P. Henry καί T. Norris τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἰρλανδίας.
- ▶ Ἔχει συνεργασθεῖ μέ τόν καθηγητή G. Dragas τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Durham τῆς Ἀγγλίας.
- ▶ 2001-2003 καί 2005-2006: Μέλος στό πρόγραμμα συμφωνίας ἐπιστημονικῆς συνεργασίας τοῦ Α.Π.Θ. μέ τό Πανεπιστήμιο Constantine the Philosopher τῆς Nitra Σλοβακίας.
- ▶ 2000-Σήμερα: Συνεργάζεται μέ τούς ὁμοτέχνους καθηγητές τοῦ Τομέα Ἱστορίας καί Δόγματος τοῦ Τμήματος καί μέ καθηγητές ἄλλων Θεολογικῶν Τμημάτων καί Ἀνωτάτων Ἐκκλησιαστικῶν Ἀκαδημιῶν τῆς ἡμεδαπῆς καί τῆς ἀλλοδαπῆς.

✠ ✠ ✠

Η. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

- ▶ 2000-Σήμερα: Συμμετέχει στο διοικητικό έργο του Τμήματος με την άνελλιπή του παρουσία και ενεργό συμμετοχή του στις Γενικές Συνελεύσεις του Τμήματος και του Τομέα στον οποίο ανήκει. Άκόμη συμμετέχει ενεργά σε διάφορες Έπιτροπές στις οποίες έχει οριστεί μέλος. Συγκεκριμένα:
- ▶ 2010-2011, 2013-2014 και 2017-2018: Διευθυντής του Τομέα: “*Ιστορία, Δόγμα, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις*”.
- ▶ 2000-Σήμερα: Συμμετείχε ως μέλος σε εβδομήντα ογδόντα (80) εκλεκτορικά σώματα και σε έννέα (9) τριμελείς εισηγητικές επιτροπές για την εκλογή και εξέλιξη μελών ΔΕΠ σε διάφορα Τμήματα Α.Ε.Ι., καθώς επίσης δύο (2) φορές ορίστηκε αξιολογητής του συγγραφικού έργου σε εξελίξεις μελών ΔΕΠ. Επίσης συμμετείχε σε πέντε (5) τριμελείς εισηγητικές επιτροπές για πρόσληψη επιστημόνων Π.Δ. 407/80, σε έξι (6) τριμελείς εισηγητικές επιτροπές για “*άποκτηση ακαδημαϊκής-διδασκτικής εμπειρίας σε νέους επιστήμονες*” στο Τμήμα και σε δύο (2) τριμελείς εισηγητικές επιτροπές για μετάταξη εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Έκπαίδευσης σε θέση Ε.ΔΙ.Π.
- ▶ 2002-2022: Συμμετείχε ως μέλος σε δεκαοκτώ (18) εκλεκτορικά σώματα, σε έξι (6) τριμελείς εισηγητικές επιτροπές για κρίση διδασκόντων καθηγητών στις τέσσερις Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες.
- ▶ Μέλος στο πρόγραμμα συμφωνίας επιστημονικής συνεργασίας του ΑΠΘ με το Πανεπιστήμιο Constantine the Philosopher της Nitra Σλοβακίας κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2001-2002, 2002-2003 και 2005-2006.
- ▶ Μέλος της ομάδας εργασίας τον Φεβρουάριο του 2003, υπό την ευθύνη της Κοσμητείας της Θεολογικής Σχολής, για το κείμενο του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών, με τίτλο: “*Φύση και σκοπός της Έκκλησίας*”.
- ▶ 2005: Μέλος της Κεντρικής Έπιτροπής θεμάτων των εξετάσεων του ΑΣΕΠ για τους θεολόγους-εκπαιδευτικούς (ΠΕ1).
- ▶ 2008-2010 και 2016-2018: Υπεύθυνος του Τομέα “*Ιστορία, Δόγμα, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις*” στη Συντονιστική Έπιτροπή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος.
- ▶ 2009-2014: Υπεύθυνος του Τομέα “*Ιστορία, Δόγμα, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις*” στην επιτροπή για τη διαδικασία της Έσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος.
- ▶ 2010-2013: Μέλος της Έπιτροπής Αναμόρφωσης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος, με αντικείμενο την επικαιροποίηση του Προγράμματος Σπουδών με την αλλαγή των υφιστάμενων γνωστικών αντικειμένων και την κατάταξή τους σ’ ένα νέο ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Σπουδών.
- ▶ 2010-2011 και 2012-2015: Μέλος της Έπιτροπής κατατακτηρίων εξετάσεων του Τμήματος.

- ▶ 2010-2013: Μέλος τής Έπιτροπής Έποπτείας του Πανεπιστημιακού Γυμναστηρίου του ΑΠΘ, στην όποία υπέβαλε έπανηλειμμένως προτάσεις για τήν άναβάθμιση τής λειτουργίας του καί τών παρεχόμενων ύπηρεσιών του.
- ▶ 2011-2012: Μέλος έπιτροπής κτιρίου τής Θεολογικής Σχολής.
- ▶ 2014-2017: Μέλος τής Έπιστημονικής Έπιτροπής του περιοδικού του Τμήματος: *Κόσμος / Cosmos*.
- ▶ 2015-2017: Μέλος τής Συντακτικής Έπιτροπής του περιοδικού του Τμήματος: *Κόσμος / Cosmos*.
- ▶ Μέλος τής Όργανωτικής Έπιτροπής διαφόρων Συνεδρίων καί ήμεριδών, μεταξύ τών όποιών: τό Συνέδριο για τόν *άγιο Γρηγόριο Παλαμά* (25 Φεβρ. 2010, 10 Μαρτ. 2011, 8 Μαρτ. 2012), τό Συνέδριο για τόν *Έλληνισμό τής Μικρής Άσίας* (26-27 Νοέμβρ. 2010), τό Συνέδριο για τά *90 χρόνια ξεριζωμού, Θεσσαλονίκη ή μητέρα τών προσφύγων* (12-13 Όκτ. 2012), τό Διεθνές Συνέδριο για τόν *Μέγα Κωνσταντίνο καί τήν έποχή του. 1700 χρόνια από τό διάταγμα τών Μεδιολάνων (313-2013)*, (4-6 Δεκ. 2013) κ.ά.
- ▶ Μέλος έπιστημονικών - πνευματικών συλλόγων, μεταξύ τών όποιών: τής “*Πανελληνίου Ένώσεως Θεολόγων*”, τής “*Έπιστημονικής Έταιρείας διά τήν βελτίωσιν τής ποιότητας ζωής τών χρονίως νευρολογικώς πασχόντων*”, τής “*Έταιρείας Λογοτεχνών καί Συγγραφέων Ηπειρου*”, τής “*Ένωμένης Ρωμηοσύνης*”, τής “*Έταιρείας Μακεδονικών Σπουδών*” κ.ά.
- ▶ Μέλος τής Θεολογικής Έπιτροπής τής Έκκλησίας τής Έλλάδος για τή σύνταξη Υπομνηματιστικού Σημειώματος για τό κείμενο του *Παγκοσμίου Συμβουλίου Έκκλησιών*, μέ τίτλο: “*The Church towards a common vision*” (Διορθόδοξο Κέντρο Πεντέλης 15-18 Νοεμβρίου 2015).
- ▶ Μέλος τής Τριμελούς Έπιτροπής Έξωτερικής Άξιολόγησης του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών “*Θεολογία*” του Ίδρύματος “*Θεολογική Σχολή Έκκλησίας Κύπρου*”, μετά από πρόσκληση του Φορέα Διασφάλισης καί Πιστοποίησης τής Ποιότητας τής Άνώτερης Έκπαίδευσης (ΔΙΠΑΕ) τής Κυπριακής Δημοκρατίας, (Λευκωσία 4-7 Δεκεμβρίου 2016).
- ▶ Μέλος τής Συντακτικής Έπιτροπής του περιοδικού *Θεολογία* του Κλάδου Έκδόσεων τής Έπικοινωνιακής καί Μορφωτικής Υπηρεσίας τής Έκκλησίας τής Έλλάδος για τά έτη 2017 καί 2018.
- ▶ 2017-2023: Μέλος τής Έπιτροπής του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.
- ▶ 2017-2023: Σύμβουλος Σπουδών του Τμήματος.
- ▶ 2017-2020: Μέλος τής Συντονιστικής Έπιτροπής (Σ.Ε.) του έπανιδρυθέντος Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος “*Όρθόδοξη Θεολογία καί Χριστιανικός Πολιτισμός*”.
- ▶ 2019-Σήμερα: Μέλος τής Ειδικής Διατμηματικής Έπιτροπής (Ε.Δ.Ε.) του *Διίδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών: “Έλλάδα: Έκκλησιαστική Ίστορία καί Πολιτισμός*”.

- ▶ Μέλος τῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῆς Ἀξιολόγησης - Πιστοποίησης τοῦ Προπτυχιακοῦ Προγράμματος Σπουδῶν “Θεολογία” τοῦ Ἰδρύματος “Θεολογική Σχολή Ἐκκλησίας Κύπρου”, μετά ἀπό πρόσκληση τοῦ Φορέα Διασφάλισης καί Πιστοποίησης τῆς Ποιότητας τῆς Ἀνώτερης Ἐκπαίδευσης (ΔΙΠΑΕ) τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, (27-29 Αὐγούστου 2020).
- ▶ 2020-2022: Ἀναπληρωτῆς Διευθυντῆς τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς (Σ.Ε.) τοῦ Προγράμματος Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν τοῦ Τμήματος “Ὁρθόδοξη Θεολογία καί Χριστιανικός Πολιτισμός”.
- ▶ 2021-Σήμερα: Μέλος τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ *Διϊδρυματικοῦ Προγράμματος Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν*: “Ἑλλάδα: Ἐκκλησιαστική Ἱστορία καί Πολιτισμός”.
- ▶ 2022-2024: Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Προγράμματος Σπουδῶν τοῦ *Διϊδρυματικοῦ Προγράμματος Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν*: “Ἑλλάδα: Ἐκκλησιαστική Ἱστορία καί Πολιτισμός”.
- ▶ 2022-2024: Διευθυντῆς τοῦ Προγράμματος Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν τοῦ Τμήματος “Ὁρθόδοξη Θεολογία καί Χριστιανικός Πολιτισμός”.
- ▶ 2023-2024: Μέλος τῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς Ἀξιολόγησης τοῦ ΕΛΚΕ στό πλαίσιο διενέργειας πρόσκλησης ἐνδιαφέροντος.
- ▶ 2023: Τακτικό μέλος τῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς Ἀξιολόγησης ὑποψηφίων μελῶν Συνεργαζόμενου Ἐκπαιδευτικοῦ Προσωπικοῦ (Σ.Ε.Π.) γιά τήν τριετία 2023-2026, τοῦ Μεταπτυχιακοῦ Προγράμματος Σπουδῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀνοικτοῦ Πανεπιστημίου.

Θ'. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Ἴχει δημοσιεύσει συνολικά δώδεκα μονογραφίες-μελέτες, σαράντα ἕξι ἄρθρα, τρεῖς βιβλιοκρισίες καί δεκατέσσερα ἐλάσσονα δημοσιεύματα-κειμένα ἐκλαϊκευτικοῦ χαρακτήρα.

Ἀκολουθεῖ ἀναλυτικός κατάλογος δημοσιευμάτων:

I. ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

▶ 1. *Historical and Doctrinal Themes. Eighth to Ninth century: A study in the letters of St Theodore the Studite (A.D. 759-826)*, Dublin 1990 [σσ. 122].

▶ 2. *Ἐκκλησιολογικές θέσεις τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου. Αὐθεντία καί πρωτεῖο*, ἐκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη 1999 [σσ. 408, 1 Πίνακας].

- ▶ 3. *Βίος, Συγγράμματα και ακολουθία του Όσιου Πατρός και Όμολογη-
του Θεοδώρου του Στουδίτου*, έκδ. Όρθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη 2001 [σ-
σ. 88].
- ▶ 4. *Ό ανακαινισμός του ανθρώπου κατά τή δογματική διδασκαλία του
άγιου Συμεών του Νέου Θεολόγου*, εκδόσεις Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2009
[σσ. 421, 3 Πίνακες] ISBN 960-242-349-8.
- ▶ 5. *Δογματικά και Θεολογικά Μελετήματα Α΄*, έκδ. Πουρναρά, Θεσσαλο-
νίκη 2010 [σσ. 286, 1 Εύρετήριο] ISBN 978-960-242-414-8.
- ▶ 6. *Προλεγόμενα στη θεολογική γνωσιολογία του άγιου Γρηγορίου του
Παλαμά*, έκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010, [σσ. 173, 1 Εύρετήριο] ISBN 978-
960-242-415-5.
- ▶ 7. *Θεσμική και χαρισματική διάσταση της Έκκλησίας. Η ένότητα Χρι-
στολογίας και Πνευματολογίας στην Έκκλησιολογία Ιωάννου του Χρυσο-
στόμου*, έκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010 [σσ. 333, 3 Πίνακες] ISBN 978-960-
242-431-1.
- ▶ 8. *Θέματα Δογματικής της Όρθοδόξου Έκκλησίας*, έκδ. Ccity Publish,
Θεσσαλονίκη 2014 [σσ. 526] ISBN 978-960-93-6699-1.
- ▶ 9. *Περιχώρησις. Θεολογικό περιεχόμενο του όρου και οί εφαρμογές του
κατά τή Δογματική της Όρθοδόξου Έκκλησίας*, έκδ. Ostracon, Θεσσαλονίκη
2015 [σσ. 456, 3 Πίνακες] ISBN 978-618-5146-10-8.
- ▶ 10. *Χάρισμα και θεσμός στην περί Έκκλησίας διδασκαλία του ίερού
Χρυσοστόμου*, έκδ. Ostracon, Θεσσαλονίκη 2016 [σσ. 336, 3 Πίνακες] ISBN 978-
618-5146-33-7.
- ▶ 11. *Δογματική της Όρθοδόξου Έκκλησίας. “Κατά τάς τών άγιων θεοπνεύ-
στους θεολογίας και τό της Έκκλησίας εϋσεβές φρόνημα”*, έκδ. Ostracon, Θεσ-
σαλονίκη 2019 [σσ. 508, 3 Πίνακες] ISBN 978-618-5146-52-8.
- ▶ 12. *Άνθρωπος, ό έν μικρῶ μέγας. Όψεις όρθοδόξου άνθρωπολογίας*, έκδ.
Έννοια, Άθήνα 2019 [σσ. 303, 1 Πίνακας] ISBN 978-960-641-010-9.

II. ΑΡΘΡΑ

- ▶ 1. “Ό Έκκλησιολογικός χαρακτήρας τών σχέσεων Έκκλησίας και Πολι-
τείας κατά τόν άγιο Θεόδωρο Στουδίτη”, *Έπιστημονική Έπετηρίδα Θεολογι-
κής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνι-
κής Θεολογίας*, ν. σ. 5 (1998), σσ. 275-294.
- ▶ 2. “Christ as Creator Logos and Saviour according to St Athanasius’ work
Oratio de Incarnatione Verbi”, *Γρηγόριος ό Παλαμάς* 82 (1999), σσ. 843-854.
- ▶ 3. “St Augustine’s ‘*De Doctrina Christiana*’ (A commentary on the *Pro-
logue*”, *Γρηγόριος ό Παλαμάς* 83 (2000), σσ. 417-423.
- ▶ 4. “Η διαμόρφωση του όρου ‘Θεοτόκος’ κατά τή διάρκεια τών Οικουμενι-
κών Συνόδων και ή χριστολογική και σωτηριολογική σημασία του”, *Έπιστημο-*

νική Έπετηρίδα Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, τ. 7 (2001), σσ. 171-201.

▶ 5. “Kształtowanie się terminu *Theotokos* w okresie Soborów Powszechnych i jego chrystologiczno-soteriologiczne znaczenie” [στην Έπετηρίδα τής έδρας τής Όρθοδόξου Θεολογίας του Πανεπιστημίου του Μπιαλυστόκ Πολωνίας], *Έλπις* 3, 5 (2001), σσ. 9-32.

▶ 6. “Η λειτουργία του Συνοδικού θεσμού κατά τή δεύτερη εικονομαχική περίοδο”, *Θεολογία* 73, 2 (2002), σσ. 551-584.

▶ 7. “Człowiek i jego odrodzenie według dogmatyki kościoła prawosławnego w aspekcie bizantyjskiej tradycji liturgicznej” (“Ο άνθρωπος και ή αναγέννησή του κατά τή Δογματική τής Όρθοδόξου Καθολικής Έκκλησίας μέ έμφαση στή Βυζαντινή Λειτουργική Παράδοση”), [στην Έπετηρίδα τής έδρας τής Όρθοδόξου Θεολογίας του Πανεπιστημίου του Μπιαλυστόκ Πολωνίας], *Έλπις* 4, 6 (2002), σσ. 120-143.

▶ 8. “Η Θεολογία τών νέων Μαρτυρολογίων”, *Έπιστημονική Έπετηρίδα Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας*, τ. 8 (2002), σσ. 129-156.

▶ 9. “Ο ‘τολμηρός’ θεολογικός λόγος του άγιου Συμεών του Νέου Θεολόγου και ή συμβολή του στό ήσυχαστικό κίνημα και τή φιλοκαλική αναγέννηση”, *Όρθοδοξία και Παιδεία* 2 (2003), σσ. 67-93.

▶ 10. “Ο διά του ανθρώπου ανακαινισμός τής κτίσεως”, *Όρθοδοξία και Παιδεία* 3 (2004), σσ. 67-86.

▶ 11. “Η αναγέννηση του ανθρώπου στή Δογματική τής Όρθοδόξου Έκκλησίας”, *Ήπειρωτικά Γράμματα* περίοδος Β΄, 4, 7 (2005), σσ. 411-416.

▶ 12. “Η δογματική διδασκαλία του άγιου Κοσμά του Αίτωλου”, στό συλλογικό τόμο *Στά βήματα του Άποστόλου Βαρνάβα*. (Χαριστήριο τόμος προς τιμήν του Άρχιεπισκόπου Νέας Ίουστινιανής και πάσης Κύπρου κ. κ. Χρυσοστόμου Β΄ για τά τριάντα χρόνια άρχιερατικής του διακονίας), Λευκωσία 2008, σσ. 715-741. [Τό ίδιο, *Όρθοδοξία και Παιδεία* 4 (2005), σσ. 49-73].

▶ 13. “Η θέση του πατριάρχου Ίεροσολύμων και του ‘πατριάρχου τής Δύσεως’ στήν Καθολική Έκκλησία και ή Έκκλησιολογία τής ‘κοινωνίας’ στήν έπιστολογραφία του άγιου Θεοδώρου του Στουδίτου”, *Έπιστημονική Έπετηρίδα Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας*, ν. σ. 11 (2006), σσ. 29-57.

▶ 14. “Χάρισμα και θεσμός στον άγιο Ίωάννη τον Χρυσόστομο”, υπό έκδοση στα *Πρακτικά Διεθνούς Έπιστημονικού Συνεδρίου: Άγιος Ίωάννης Χρυσόστομος 1600 έτη (407-2007)*, (Θεσσαλονίκη 22-25 Νοεμβρίου 2007), σσ. 1-28.

▶ 15. “Η Έκκλησιολογία τής ‘κοινωνίας’ στήν έπιστολογραφία του άγιου Θεοδώρου του Στουδίτου”, *Philotheos. International Journal for Philosophy and Theology* 7 (2007), σσ. 252-271.

▶ 16. “Οί θεολογικές προϋποθέσεις της περί Θεοῦ διδασκαλίας τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”, *Philotheos. International Journal for Philosophy and Theology* 8 (2008), σσ. 253-258.

▶ 17. “Ἡ θεολογική θεμελίωση θεσμοῦ καί χαρίσματος στόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο ὑπό τό πρίσμα τῆς παύλειας Ἐκκλησιολογίας”, *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας*, ν. σ. 14 (2009), σσ. 85-105.

▶ 18. “Μυστήρια καί ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας στόν Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο”, *Θεολογία* 81, 3 (2010), σσ. 181-211.

▶ 19. “Θεσμός καί χάρισμα στήν παύλεια Ἐκκλησιολογία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμο”, στό *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου μέ θέμα: Ἐκκλησία: Θεσμός καί χάρισμα κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο (ΙΣΤ΄ Παύλεια)*, ἔκδ. Ἱερά Μητρόπολις Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, Βέροια 2010, σσ. 249-274.

▶ 20. “Οί φανερώσεις τοῦ Θεοῦ στήν κτίση καί τήν ἱστορία, πηγή θεογνωσίας κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ”, *Philotheos. International Journal for Philosophy and Theology* 11 (2011), σσ. 127-140. [Τό ἴδιο *Ἐκκλησιαστικός Φάρος* 82 (2011), σσ. 65-85].

▶ 21. “Ἡ φύση καί τό πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας κατά τήν Ὁρθόδοξη θεολογία”, *Ἐρῶ* τχ. 8 (2011), σσ. 9-15.

▶ 22. “Ἡ θεολογική βάση τοῦ ὄρου ‘κοινωνία τῆς θεώσεως’ στόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ”, στό συλλογικό τόμο *Εἰς Μαρτύριον τοῖς ἔθνεσι. Τόμος Χαριστήριος Εἰκοσαετηρικός εἰς τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην κ. κ. Βαρθολομαῖον*, ἔκδ. Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - Θεολογική Σχολή, Θεσσαλονίκη 2011, σσ. 863-885.

▶ 23. “Ο ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός καί ἡ ταυτότητα τοῦ Γένους μας”, *Ἐρῶ* τχ. 12 (2012), σσ. 68-73.

▶ 24. “Τά ἔσχατα στή θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”, στόν τόμο *Ἡ ἐλπίδα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας γιά τήν αἰωνιότητα καί οἱ πλάνες τῶν ἔσχατολογικῶν αἰρέσεων*, Πρακτικά ΚΔ΄ Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἰρέσεων καί παραθρησκείας (Θεσσαλονίκη 15-17 Ὀκτωβρίου 2012), ἔκδ. Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 2013, σσ. 15-47.

▶ 25. “The character of ‘primacy’ in the life and tradition of the Church according to St Theodore the Studite”, *Κόσμος/Cosmos* 2 (2013), σσ. 29-48.

▶ 26. “Κοινωνία τῶν πιστῶν μέ τήν Ἐκκλησία καί τόν ἐπίσκοπο ἢ διακοπή της χάριν τῆς ἀληθείας: Τό παράδειγμα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἔναντι τῶν προκλήσεων τῶν καιρῶν μας”, στό συλλογικό τόμο *Στά βήματα τῶν Πατέρων μας*, ἔκδ. Ἀρχονταρίκι, Ἀθήνα 2014, σσ. 293-317.

▶ 27. “Ἡ σωτηρία τοῦ ὄλου ἀνθρώπου στή Θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”, σσ. 1-20, ὑπό ἔκδοση στόν τόμο “*Τό πρόβλημα τῆς ἀσθε-*

νείας, αίρετικές και αποκρυφιστικές προσεγγίσεις”, Πρακτικά ΚΕ΄ Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἰρέσεων καί παραθρησκείας (Βόλος 4-6 Νοεμβρίου 2013), ἐκδ. Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

▶ 28. “Τό ὄλον’ τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας καί σύγχρονες τριαδολογικές ἐκφράσεις κατά τόν π. Ἰωάννη Ρωμανίδη”, στά Πρακτικά Ἡμερίδος καί Θεολογικές-Ἱστορικές Μελέτες: π. Ἰωάννης Ρωμανίδης, τό ἔργο καί ἡ διδασκαλία του, ἐκδ. Ἱερά Μονή Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Πελαγίας, Λεβάδεια 2014, σσ. 174-194. [Τό ἴδιο Κοινωνία 58, 3 (2014), σσ. 97-114].

▶ 29. “Τό Ἅγιο Πνεῦμα στήν Ὁρθόδοξη Παράδοση”, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, τχ. 846 (2012-2014), σσ. 3-18.

▶ 30. “Ο ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός καί ἡ ταυτότητα τοῦ Γένους μας”, στά Πρακτικά Γ΄ Συνεδρίου: Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί διαφύλαξη τῆς ἐθνικῆς ταυτότητος - Νεομάρτυρες, Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός - Ἐπαναστατικά κινήματα, ἐκδ. Ἀρχονταρίκι, Ἀθήνα 2015, σσ. 249-259.

▶ 31. “Πιστεύω... εἰς Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καί Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν”, Ἐρῶ 25 (2016), σσ. 61-69.

▶ 32. “Οἱ προϋποθέσεις τῆς θεώσεως διά τῆς θείας Εὐχαριστίας στόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ”, στά Πρακτικά Α΄ Θεολογικοῦ Συνεδρίου: Θεολογία καί Ποιμαντική, Ναύπακτος 3-4 Ὀκτωβρίου 2015, ἐκδ. Ἱερά Μονή Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου, Λεβάδεια 2016, σσ. 54-74.

▶ 33. “Ο ἱερός Χρυσόστομος ὡς χαρακτηριστικό παράδειγμα συνύπαρξης καί συνεκδήλωσης χαρίσματος καί θεσμοῦ”, Θεολογία 88, 1 (2017), σσ. 47-65.

▶ 34. “Ἡ περί ἀνθρώπου διδασκαλία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”, στόν τόμο “Αἰρετικές καί ἀποκρυφιστικές θεωρήσεις περί ἀνθρώπου καί ἀνθρώπινα δικαιώματα”, Πρακτικά ΚΗ΄ Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἰρέσεων καί παραθρησκείας (Ἀργίσιον 31 Ὀκτωβρίου - 2 Νοεμβρίου 2016), ἐκδ. Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήνα 2017, σσ. 29-50.

▶ 35. “Ἡ θεολογία τῆς περιχωρήσεως στήν περί Ἁγίας Τριάδος διδασκαλία τῶν Καππαδοκῶν Πατέρων”, Θεολογία 88, 2 (2017), σσ. 37-54.

▶ 36. “The Dogmatic Theology of the Church and Contemporary Theological Research”, *The Greek Orthodox Theological Review* 62, 3-4 (2017), σσ. 211-240.

▶ 37. “Ἡ ἔννοια τῆς κίνησης καί τῆς χωρητικότητος στήν Τριαδολογία τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου”, *Κόσμος/Cosmos* 5 (2018), σσ. 163-177.

▶ 38. “Οἱ θεοφάνειες ὡς θεμελιώδης ἀρχή καί ἐρμηνευτικό κλειδί τῆς Δογματικῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”, στό συλλογικό τόμο *Μυριώνυμον εὐχος, Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας κ. Παντελεήμονι ἐπί τῷ χρυσῷ Ἰωβηλαίῳ Ἱερωσύνης (1969-2019) καί τῷ ἀργυρῷ Ἰωβη-*

λαίω Ἀρχιερωσύνης (1994-2019), Τόμ. Γ', ἐκδ. Ἱερά Μητρόπολις Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, Βέροια 2019, σσ. 597-614.

▶ 39. “Ἀνθρωπολογικές συνέπειες τῆς περιχωρήσεως στή διδασκαλία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”, στή *Πρακτικά Γ' Ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου τῆς Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν*, μέ θέμα: “Βυζαντινή Μακεδονία. Θεολογία - Ἱστορία - Φιλολογία - Δίκαιο - Ἀρχαιολογία - Τέχνη” (Θεσσαλονίκη 14-15 Μαΐου 2016), ἐκδ. Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, (Μακεδονική Βιβλιοθήκη, ἀρ. 111), Θεσσαλονίκη 2019, σσ. 71-75.

▶ 40. “Ἡ σπουδαιότητα τῶν θεοφανειῶν γιά τήν Ὁρθόδοξη Θεολογία”, στό συλλογικό τόμο *Ἁγία Γραφή καί Πολιτισμός. Τιμητικός Τόμος στόν Καθηγητή Χρήστο Κ. Οἰκονόμου*, ἐκδ. Κέντρον Μελετῶν Ἱεράς Μονῆς Κύκκου, Θεσσαλονίκη-Λευκωσία 2020, τ. Β', σσ. 539-565.

▶ 41. “Ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός ὡς θεολόγος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”, στό συλλογικό τόμο *Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός ὁ Ἄγιορείτης Φωτιστής τοῦ Γένους*, Πρακτικά Θεολογικῆς Ἐπιστημονικῆς Ἡμερίδας, ἐκδ. Ἱερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου, Ἅγιον Ὄρος 2020, σσ. 59-73.

▶ 42. “Ὁ περιχωρητικός τρόπος τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰώνα”, στό συλλογικό τόμο *Κοινωνική Θεολογία. Ἀπό τήν Μεταθρησκευτική ἀνθρωπολογία στήν Ἠθική τῶν θρησκευτῶν. Ἀφιερωματικός Τόμος στόν Καθηγητή καί Κοσμητορά τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ε.Κ.Π.Α. Ἀπόστολο Β. Νικολαΐδη*, ἐκδ. Γρηγόρη, Ἀθήνα 2020, σσ. 153-163.

▶ 43. “Θεολογία καί Οἰκονομία στίς Διδαχές τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ”, στό συλλογικό τόμο *1821: Ἐπανάσταση καί ἀνάσταση τοῦ Γένους. Τμήμα Κοινωνικῆς Θεολογίας καί Θρησκευτολογίας ΕΚΠΑ*, ἐκδ. Ἔννοια, Ἀθήνα 2021, σσ. 459-478.

▶ 44. “Ὁ περιχωρητικός τρόπος τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰώνα”, στή *Πρακτικά τοῦ 8^{ου} Διεθνοῦς Συνεδρίου Ὁρθοδόξου Θεολογίας*, Θεσσαλονίκη 21-25 Μαΐου 2018, μέ θέμα: “Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία στόν 21^ο αἰώνα”, ἐκδ. Θεολογική Σχολή Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τόμος Α', Θεσσαλονίκη 2021, σσ. 617-628.

▶ 45. “Ἡ ὀρθόδοξος δογματική θεολογία τήν τρίτη χιλιετία: Ἐπιστροφή στήν καθολικότητα”, *Κληρονομία* 40 (2018 [2021]), σσ. 91-121.

▶ 46. “Τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας ὡς μέσα καί τρόπος ἀνακαινισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου”, στό συλλογικό τόμο *Φίλων Δώρημα τῷ καθηγητῇ Ἀθαν. Ε. Καραθανάση*, ἐκδ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2022, σσ. 431-443.

III. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

▶ 1. Δημήτριος Ἰ. Φαλλῆς, *Ὁ Ἅγιος Λεωνίδης ὁ Μάρτυς. Ἡ ταυτότητά του. Ὁ παλαιοχριστιανικός ναός του στό Κλαψί (Κλαυσεῖον) Εὐρυτανίας*, Ἀθήνα

1999, στό περιοδικό *Θεολογία* 72, 1 (2001), σσ. 420-424.

▶ 2. Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντίνος Μ. Φούσκας, *Θεοδώρου Στουδίτη, ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΣΑΡΚΑ. Χειραγώγηση στην Όρθόδοξη Πνευματικότητα*, Αθήνα 1997, στό περιοδικό *Θεολογία* 73, 2 (2002), σσ. 760-767.

▶ 3. Αρχιμανδρίτης Ειρηναῖος Χατζηεφρααμίδης, *Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: Πραγματιστής τοῦ παρόντος ὀραματιστής τοῦ μέλλοντος*, ἐκδ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2012, στό περιοδικό *Θεολογία* 84, 1 (2013), σσ. 342-345.

IV. ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ - ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΛΑΪΚΕΥΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

▶ 1. “Ἡ προσωπικότητα καί τό ἔργο τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου”, *Θεοδρομία* τχ. 1 (1999), σσ. 50-59· τχ. 2 (1999), σσ. 79-91.

▶ 2. “Μαρτυρία καί διακονία τῆς Όρθοδόξου Ἐκκλησίας στήν Πολωνία”, *Ἡ ἀλήθεια* 2 (Σεπτέμβριος 2001), σσ. 10-11· *Ὁ ἅγιος Νικήτας* 12, τχ. 133-134 (2001), σσ. 277-281.

▶ 3. “Ἡ στάση τοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἔναντι τῶν συνόδων τῆς ἐποχῆς του”, στόν τόμο *Δ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου (20-22 Σεπτεμβρίου 2002). Εἰσηγήσεις - Περιλήψεις Ἀνακοινώσεων*, Θεσσαλονίκη 2003, σ. 172.

▶ 4. “Ὁ ‘τολμηρός’ θεολογικός λόγος τοῦ ἁγίου Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου καί ἡ συμβολή του στή φιλοκαλική ἀναγέννηση”, στόν τόμο *Ε΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου* (Κέρκυρα 3-5 Ὀκτωβρίου 2003). *Εἰσηγήσεις-περιλήψεις*, ἐκδ. Ἰόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα 2005, σσ. 120-122.

▶ 5. “Πίστη καί ζωή στίς Διδαχές τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ”, *Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός* 2 (2007), σσ. 18-21.

▶ 6. “Επικήδειος προσφώνησις στόν ἀρχιμανδρίτη π. Στέφανο Σιναΐτη (πρωτοπρεσβύτερο Σάββα Ἰ. Ψαρόπουλο) 1936-2007”, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 90, τχ. 817 (2007), σσ. 313-318.

▶ 7. “Ὁ ἀνακαινισμός τοῦ “ὄλου” ἀνθρώπου”, *Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός* τχ. 3 (2007), σσ. 35-38· τχ. 4 (2007), σσ. 34-37.

▶ 8. “Τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας ὡς μέσα καί τρόπος ἀνακαινισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου”, *Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός* τχ. 16 (2010), σσ. 16-18.

▶ 9. “Οἱ θεολογικές προϋποθέσεις τῆς περὶ Θεοῦ διδασκαλίας τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”, στόν τόμο *Ζ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου: Παράδοση καί ἀνανέωση στό Βυζάντιο* (Κομοτηνή 20-23 Σεπτεμβρίου 2007). ἐκδ. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Κομοτηνή 2011, σσ. 242-243.

▶ 10. “Σύνδεσμος καί ἐνότητα κλήρου καί λαοῦ στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας”, *Ἡ Ὁδός* 7 (2012), σσ. 5-9.

▶ 11. “Χριστούγεννα: Τό Μυστήριο τοῦ Θεοῦ καί τοῦ ἀνθρώπου”, στή *Θρησκευτικά Ἀναγνώσματα: Τά Χριστούγεννα στή ζωή τῶν Ἑλλήνων*, ἔνθετο ἐφημ. *Ἐλεύθερος Τύπος* 16-12-2012, σσ. 8-19.

- ▶ 12. “Ο Άπόστολος Ε. Παπαχρήστος ως θεολόγος στή διακονία τῆς Ἐκκλησίας”, στό συλλογικό τόμο: *Ἀντίδωρον Τιμῆς. Ἀπόστολος Παπαχρήστος 1949-2013*, Ἀργίνο, 2013, σσ. 51-55.
- ▶ 13. “Τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας ἢ λόγος περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς τοῦ κόσμου”, *Ἡ Ὁδός* 11 (2016), σσ. 15-18.
- ▶ 14. “Τό Πνεῦμα τό Ἅγιον... ὅλον συγκροτεῖ τόν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας”, *Τεραποστολικός Ταχυδρόμος* τχ. 147 (2019), σσ. 19-23.

Γ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Ἐχει συμμετάσχει σέ δεκάδες Θεολογικά ἐπιστημονικά Συνέδρια, Συμπόσια καί Ἡμερίδες στήν Ἑλλάδα καί τό Ἐξωτερικό ὡς σύνεδρος, ὡς εἰσηγητής καί ὡς μέλος ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἐξ αὐτῶν ἔχει συμμετάσχει μέ εἰσήγηση σέ τριάντα ἐννέα Διεθνή Συνέδρια ἢ Συμπόσια στήν Ἑλλάδα καί τό Ἐξωτερικό καί ἔχει δώσει σαράντα Διαλέξεις.

Ἀκολουθεῖ ἀναλυτικός κατάλογος μέ τίτλους τῶν Συνεδρίων καί τῶν εἰσηγήσεών του σέ αὐτά:

Ι. ΤΙΤΛΟΙ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

- ▶ 1. Διεθνές Συνέδριο τῆς ἔδρας Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπιαλυστόκ τῆς Πολωνίας, μέ θέμα: “*Ἡ Θεοτόκος στή λατρεία καί εὐσέβεια*” (Μπιαλυστόκ 7-8 Ἰουνίου 2001). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Ἡ διαμόρφωση τοῦ ὄρου Ἐοτόκος κατά τή διάρκεια τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καί ἡ χριστολογική καί σωτηριολογική σημασία του*”.
- ▶ 2. Ἐπιστημονικό Συμπόσιο “*Πρός τιμὴν καί μνήμην τοῦ ἁγίου Σεραφεῖμ Ἐπισκόπου Φαναρίου καί Νεοχωρίου*” (Νεοχώριο Καρδίτσης 24-26 Μαΐου 2002). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Ἡ Θεολογία τῶν νέων Μαρτυρολογίων*”.
- ▶ 3. Διεθνές Συνέδριο τῆς ἔδρας Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπιαλυστόκ τῆς Πολωνίας, μέ θέμα: “*Ἡ θεία Λειτουργία στή χριστιανική ζωή*” (Μπιαλυστόκ 7-9 Ἰουνίου 2002). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Ὁ ἄνθρωπος καί ἡ ἀναγέννησή του κατά τή Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέ ἔμφαση στή Βυζαντινή Λειτουργική Παράδοση*”.
- ▶ 4. Δ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου (Θεσσαλονίκη 20-22 Σεπτεμβρίου 2002). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Ἡ στάση τοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἔναντι τῶν συνόδων τῆς ἐποχῆς του*”.

- ▶ 5. Ε΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου (Κέρκυρα 3-5 Οκτωβρίου 2003). Εισήγηση με τίτλο: “Ο ‘τολμηρός’ θεολογικός λόγος του ἁγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου και ἡ συμβολή του στή φιλοκαλική ἀναγέννηση”.
- ▶ 6. Ἐπιστημονικό Συμπόσιο, με θέμα: “*Ἱστορία καὶ Πνευματικός βίος τῶν Ἀγράφων κατὰ τὴν Ὀθωμανοκρατία καὶ τοὺς Νεώτερους χρόνους*” (Καρπενήσι 28-30 Μαΐου 2004). Εισήγηση με τίτλο: “Ἡ δογματική διδασκαλία τοῦ ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ”.
- ▶ 7. Β΄ Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Θεολογίας, με θέμα “*Ἄνθρωπος καὶ φυσικό περιβάλλον*” (Ἱερά Μονή Ἄνω Ξενιάς 27-29 Μαΐου 2005). Εισήγηση με τίτλο: “Ἡ πορεία τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν πτώση στή θέωση καὶ ἡ σχέση του με τὴν κτίση”.
- ▶ 9. Ἐπιστημονικό Συμπόσιο στὰ πλαίσια τῶν Μ΄ Δημοσίων, με θέμα: “*Χριστιανική Μακεδονία: Θεσσαλονίκη - Ἱεροσόλυμα*” (Θεσσαλονίκη 4-6 Νοεμβρίου 2005). Εισήγηση με τίτλο: “Ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων στήν ἐπιστολογραφία Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου”.
- ▶ 10. Ζ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος καὶ Κύπρου, με θέμα: “*Παράδοση καὶ ἀνανέωση στὸ Βυζάντιο*” (Κομοτηνὴ 20-23 Σεπτεμβρίου 2007). Εισήγηση με τίτλο: “Προλεγόμενα στή θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.
- ▶ 11. Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας, με θέμα: “*Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος 1600 ἔτη (407-2007)*” (Θεσσαλονίκη 22-25 Νοεμβρίου 2007). Εισήγηση με τίτλο: “Χάρισμα καὶ θεσμός στὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο”.
- ▶ 12. Β΄ Ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα τοῦ “Τομέα Ἱστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων - Δίκτυο Κειμενικῆς καὶ Ἑρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως”, με θέμα: “*Τὸ ἱστορικό καὶ ἐρμηνευτικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Β΄*” (Θεσσαλονίκη 20 Μαρτίου 2008). Εισήγηση με τίτλο: “Ἐνώσεις καὶ διακρίσεις στή θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.
- ▶ 13. Γ΄ Ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα τοῦ “Τομέα Ἱστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων - Δίκτυο Κειμενικῆς καὶ Ἑρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως”, με θέμα: “*Τὸ ἱστορικό καὶ ἐρμηνευτικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Γ΄*” (Θεσσαλονίκη 20 Μαρτίου 2009). Εισήγηση με τίτλο: “Διάκριση οὐσίας καὶ ἐνεργειῶν στή θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.
- ▶ 14. Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο στὰ πλαίσια τῶν ΙΣΤ΄ Παυλείων, με θέμα: “*Θεσμός καὶ χάρισμα κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο*” (Βέροια 26-28 Ἰουνίου 2010). Εισήγηση με τίτλο: “Ἡ θεολογικὴ θεμελίωση θεσμοῦ καὶ χαρίσματος στὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς παύλειας Ἐκκλησιολογίας”.

▶ 15. Θεολογικό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, μέ θέμα: “*Εἰς ἱεράν μνήμην καί τιμήν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης*” (Θεσσαλονίκη 12-13 Μαρτίου 2011). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ θεολογική βάση τοῦ ὅρου ‘κοινωνία τῆς θεώσεως’ στόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ”.

▶ 16. Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἄλμυροῦ, μέ θέμα: “*Ἀντιαιρετικό Συνέδριο γιά θέματα αἰρέσεων καί παραθρησκείας*” (Βόλος 7-9 Φεβρουαρίου 2012). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Θεολογική θωράκιση τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας ἔναντι τῶν αἰρέσεων”.

▶ 17. ΚΔ΄ Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν αἰρέσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα: “*Ἡ ἐλπίδα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας γιά τήν αἰωνιότητα καί οἱ πλάνες τῶν ἔσχατολογικῶν αἰρέσεων*” (Θεσσαλονίκη 15-17 Ὀκτωβρίου 2012). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Τά ἔσχατα στή θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”.

▶ 18. Σεμινάριο κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἄλμυροῦ, μέ θέμα: “*Πατερική Θεολογία*” (Βόλος 15 Ἀπριλίου 2013). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Κοινωνία*’ τῶν πιστῶν μέ τήν Ἐκκλησία καί τόν ἐπίσκοπο ἤ διακοπή τῆς χάριν τῆς ἀληθείας: Τό παράδειγμα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτη ἔναντι τῶν προκλήσεων τῶν καιρῶν μας”.

▶ 19. ΚΕ΄ Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν αἰρέσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα: “*Τό πρόβλημα τῆς ἀσθενείας, αἰρετικές καί ἀποκρυφιστικές προσεγγίσεις*” (Βόλος 4-6 Νοεμβρίου 2013). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ σωτηρία τοῦ ὄλου’ ἀνθρώπου στή Θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”.

▶ 20. Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας - Δίκτυο Κεμενικῆς καί Ἑρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παράδοσης (ΚΕΕΠ), μέ θέμα: “*Ἀπόστολος Παῦλος καί ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς: Ἀπό τήν Οἰκουμενική στήν ἡσυχαστική θεολογία*” (Θεσσαλονίκη 27-28 Μαρτίου 2014). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ ‘περιχώρηση’ στήν Τριαδολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.

▶ 21. International Conference τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ., μέ θέμα: “*Understanding persons. Ancient, Medieval and Modern Perspectives from the Christian East*” (Θεσσαλονίκη 14-15 Μαΐου 2014). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ ‘περιχώρηση’ ὡς τρόπος τῆς κατά Θεόν ζωῆς τοῦ ἀληθινοῦ προσώπου”.

▶ 22. Γ΄ Διεθνές Συνέδριο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα: “*Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί διαφύλαξη τῆς Ἐθνικῆς Ταυτότητος - Νεομάρτυρες, Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός - Ἐπαναστατικά Κινήματα*” (Ἀθήνα 14-16 Νοεμβρίου

2014). Εισήγηση με τίτλο: “Ο ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός καί ἡ ταυτότητα τοῦ Γένους μας”.

▶ 23. Θεολογικό Ἐπιστημονικό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου καί τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ., με θέμα: “Ἅγιος Κοσμάς ὁ Ἄγιορείτης, Φωτιστής τοῦ Γένους” (Θεσσαλονίκη 9-10 Δεκεμβρίου 2014). Εισήγηση με τίτλο: “Ο ἅγιος Κομᾶς ὁ Αἰτωλός ὡς θεολόγος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”.

▶ 24. Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μεγίστης Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, με θέμα: “Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός. Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καί Ἑλληνικόν Γένος” (Ἀγρίνιο 27-28 Δεκεμβρίου 2014). Εισήγηση με τίτλο: “Ἡ Ὁρθόδοξος πίστις στή θεολογία τοῦ ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ”.

▶ 25. Ἡ Ἐπιστημονική Ἡμερίδα τοῦ “Τομέα Ἱστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν Σχέσεων - Δίκτυο Κειμενικῆς καί Ἐρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως”, με θέμα: “Τό ἱστορικό καί ἐρμηνευτικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Ζ’” (Θεσσαλονίκη 19 Μαρτίου 2015). Εισήγηση με τίτλο: “Τό Ἅγιο Πνεῦμα ὡς ἀπόρρητος ἔρως τοῦ Πατρός πρὸς τόν Λόγο στή θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.

▶ 26. Α΄ Θεολογικό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καί ἁγίου Βλασίου, με θέμα: “Θεολογία καί Ποιμαντική” (Ναύπακτος 3 Ὀκτωβρίου 2015). Εισήγηση με τίτλο: “Οἱ προϋποθέσεις τῆς θεώσεως διὰ τῆς θείας Εὐχαριστίας στόν ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ”.

▶ 27. Γ΄ Ἐπιστημονικό Συμπόσιο τῆς Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, με θέμα: “Βυζαντινὴ Μακεδονία. Θεολογία-Ἱστορία-Φιλολογία-Δίκαιο-Ἀρχαιολογία-Τέχνη” (Θεσσαλονίκη 14-15 Μαΐου 2016). Εισήγηση με τίτλο: “Ἀνθρωπολογικές συνέπειες τῆς περιχωρήσεως στή διδασκαλία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.

▶ 28. Διεπιστημονική Ἡμερίδα τοῦ Συλλόγου Μεταπτυχιακῶν Φοιτητῶν καί Ὑποψηφίων Διδασκόντων τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ., με θέμα: “Ἀπό τό Πάθος στήν Ἀνάσταση. Τό νόημα τῆς Ὁρθόδοξης Σωτηριολογίας” (Θεσσαλονίκη 26 Μαΐου 2016). Εισήγηση με τίτλο: “Ἡ φανέρωση τοῦ ἀνθρώπου στόν Σταυρό καί τήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ”.

▶ 29. Ἡμερίδα Ἐπιμόρφωσης Κατηχητῶν καί Κυκλαρχῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, με θέμα: “Ἑλληνισμός - Χριστιανισμός: Οἱ δύο πυλώνες τῆς Ὁρθόδοξης Κατήχησης”. ΚΒ΄ Παύλεια (Νάουσα 12 Ἰουνίου 2016). Εισήγηση με τίτλο: “Στό φῶς τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως”.

▶ 30. ΚΗ΄ Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν αἰρέσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, με θέμα: “Αἰρετικές καί ἀποκρυφιστικές θεωρήσεις περὶ ἀνθρώπου καί ἀνθρώπινα δικαιώματα” (Ἀγρίνιο 31 Ὀκτωβρίου-2 Νοεμβρίου 2016). Εισήγηση με τίτλο: “Ἡ περὶ ἀνθρώπου διδασκαλία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”.

▶ 31. Γ΄ Θεολογικό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καί ἁγίου Βλασίου, μέ θέμα: “*Δυτική Θεολογία: θεωρία καί πράξη*” (Ναύπακτος 30 Σεπτεμβρίου 2017). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Περί τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ στούς Ἑλληγες Πατέρες καί τῆ Δυτική Θεολογία (Μέθοδοι προσέγγισης συγκλίνουσες ἢ ἀποκλίνουσες;)”.

▶ 32. Ἡ Διεθνές Συνέδριο Ὁρθοδόξου Θεολογίας, μέ θέμα: “*Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας: Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία στον 21^ο αἰώνα*” (Θεσσαλονίκη 21-25 Μαΐου 2018). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ὁ ‘περιχωρητικός’ λόγος τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰώνα”.

▶ 33. Ἐπιστημονική Ἡμερίδα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΕΚΠΑ, μέ θέμα: “*Οἱ Πρόδρομοι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821: Κοσμάς ὁ Αἰτωλός (1714-1779)-Ρήγας Βελεστινλῆς (1757-1798)*” (Ἀθήνα 27 Μαρτίου 2019). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Θεολογία καί Οἰκονομία στίς Διδαχές τοῦ ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ*”.

▶ 34. ΚΔ΄ Συνέδριον Πανελληνίου Χριστιανικοῦ Ὁμίλου Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς, μέ θέμα: “*Ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας Ἐκκλησία τῆς Πεντηκοστῆς*” (Ἀράχωβα 23-25 Αὐγούστου 2019). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Τό Πνεῦμα τό Ἅγιον... ὅλον συγκροτεῖ τόν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας*”.

▶ 35. Συνέδριο Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: “*Ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Νεομάρτυρας: Μαρτύριο καί Μαρτυρία*” (Ἀργίνο / Θέρμο 1-3 Νοεμβρίου 2019). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία στά Συναξάρια τῶν Νεομαρτύρων*”.

▶ 36. Διεθνές Συνέδριο τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας Α.Π.Θ., τῆς Καθολικῆς καί τῆς Προτεσταντικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Στρασβούργου καί τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν, μέ θέμα: “*Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας καί Ἰλάριος Πικταβίου μεταξύ Ἀνατολῆς καί Δύσης*” (Θεσσαλονίκη 5-7 Νοεμβρίου 2019). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Ἡ ἔννοια τῆς κίνησης καί τῆς χωρητικότητας στήν Τριαδολογία τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου*”.

▶ 37. Διεθνές Συνέδριο τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν Βόλου, μέ θέμα: “*Ἅγιος Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στή θεολογία τοῦ φωτός καί τῆς χάριτος*” (Βόλος 26-29 Μαΐου 2022). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Ἡ θεολογία τοῦ ‘ὅλου’ ἀνθρώπου στόν ἅγιο Συμέων τόν Νέο Θεολόγο καί ἡ σύγχρονη θεολογία*”.

▶ 38. Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τά 100 χρόνια τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία*, μέ θέμα: “*Ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία ἐν πορείᾳ στήν ‘ἄυλη πραγματικότητα’ τῆς ὕστερης νεωτερικότητας*” (Ἀθήνα 11-14 Ὀκτωβρίου 2023). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Ὁ ἄνθρωπος ὡς ‘ὅλον’ στήν ὀρθόδοξη θεολογία καί ζωή (ἀπάντηση στίς προκλήσεις τῆς ψηφιακῆς ἐποχῆς)*”.

▶ 39. Διεθνές Συνέδριο του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού Α.Π.Θ., με θέμα: “Προσβασιμότητα - Άναπηρία - Έκκλησία” (Θεσσαλονίκη 2-4 Νοεμβρίου 2023). Εισήγηση με τίτλο: “Τό ‘θλον’ του ανθρώπου στην Όρθόδοξη Θεολογία”.

II. ΤΙΤΛΟΙ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

▶ 1. Στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Θεσσαλονίκης, με θέμα: “Ο άνθρωπος και η αναγέννησή του” (Θεσσαλονίκη 23 Σεπτεμβρίου 2002).

▶ 2. Στην Ημερίδα Στελεχών των Ένοριακών - Κατηχητικών Συνάξεων της Ίερας Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, με θέμα: “Η σημασία του περιεχομένου της Δογματικής για την εκκλησιαστική κατήχηση και τό μάθημα των Θρησκευτικών” (Θεσσαλονίκη 2 Μαρτίου 2003).

▶ 3. Στη Β΄ Λειτουργική Έβδομάδα της Ίερας Μητροπόλεως Ίερισσού, Αγίου Όρους και Άρδαμερίου, με θέμα: “Τά μυστήρια ως μέσα και τρόπος της έν Χριστώ ζωής στην Έκκλησία” (Μεγάλη Παναγία Χαλκιδικής 13 Ιουλίου 2004).

▶ 4. Στη Χριστιανική Φοιτητική Ένωση, με θέμα: “Η σάρκωση του Λόγου και οί όντολογικές της συνέπειες για τόν άνθρωπο” (Θεσσαλονίκη 11 Δεκεμβρίου 2004).

▶ 5. Στο Σεμινάριο Κατηχητών της Ίερας Μητροπόλεως Δημητριάδος και Άλμυρού, με θέμα: “Ούσιώδη γνωρίσματα και κριτικός έλεγχος τών εφαρμογών της Όρθοδόξου Θεολογίας” (Βόλος 15 Νοεμβρίου 2004).

▶ 6. Στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Θεσσαλονίκης, με θέμα: “Η διά του ανθρώπου ανακαίνιση της κτίσεως” (Θεσσαλονίκη 30 Νοεμβρίου 2005).

▶ 7. Στη Σχολή Γονέων της Ίερας Μητροπόλεως Αιτωλίας και Άκαρνανίας, με θέμα: “Η αναγέννηση του ανθρώπου διά τών μυστηρίων της Έκκλησίας” (Άργίνο 15 Ίανουαρίου 2007).

▶ 8. Στο Άνοιχτό Λαϊκό Πανεπιστήμιο (2008-2009) του Δήμου Πτολεμαΐδας, με θέμα: “Η Έκκλησία σημαίνεται έν τοις μυστηρίοις” (Πτολεμαΐδα 22 Ίανουαρίου 2009).

▶ 9. Στο Σεμινάριο Ειδίκευσης Πτυχιούχων του Κέντρου Βυζαντινών Έρευνών του Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινής Θεολογίας 2008-2009), με θέμα: “Η εκκλησιολογική αύθεντία κατά τόν 8^ο-9^ο αιώνα ως χριστολογικό ζήτημα” (Θεσσαλονίκη 11 Φεβρουαρίου 2009).

▶ 10. Στο Σεμινάριο Ειδίκευσης Πτυχιούχων του Κέντρου Βυζαντινών Έρευνών του Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινής Θεολογίας 2009-2010), με θέμα: “Η Έκκλησία ως κοινωνία θεώσεως” (Θεσσαλονίκη 11 Μαρτίου 2010).

▶ 11. Στην Γ΄ Ίερατική Ήμερίδα τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: “*Τά μυστήρια ὡς μέσα καί τρόπος ἀνακαινισμού τοῦ ἀνθρώπου*” (Ρίζα 12 Ὀκτωβρίου 2010).

▶ 12. Στούς Ἀκαδημαϊκοὺς Διαλόγους τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, μέ θέμα: “*Ἡ ἀληθινή ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν ὀρθόδοξη θεολογία*” (Βέροια 24 Ὀκτωβρίου 2010).

▶ 13. Στό Σεμινάριο Εἰδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2010-2011), μέ θέμα: “*Οἱ φανερώσεις τοῦ Θεοῦ στήν κτίση καί τὴν ἱστορία, πηγὴ θεογνωσίας κατὰ τὴν ὀρθόδοξη θεολογία*” (Θεσσαλονίκη 25 Ἰανουαρίου 2011).

▶ 14. Στούς Ἀκαδημαϊκοὺς Διαλόγους τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, μέ θέμα: “*Τά μυστήρια καί ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας*” (Βέροια 13 Νοεμβρίου 2011).

▶ 15. Στην Ἔνωση Θεολόγων Πιερίας, μέ θέμα: “*Κλῆρος καί λαός στήν ὀρθόδοξη θεολογία καί ζωὴ*” (Κατερίνη 27 Μαΐου 2012).

▶ 16. Σέ ἐκδήλωση τῆς Ἐνωμένης Ρωμοσύνης στό Πνευματικό Κέντρο τοῦ Δήμου Γιαννιτσῶν, μέ θέμα: “*Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός: θεολόγος τῆς Ἐκκλησίας καί διδάσκαλος τοῦ γένους*” (Γιαννιτσά 29 Μαΐου 2012).

▶ 17. Στό Κέντρο Ἐνοριακῆς Διακονίας Ἱεροῦ Ναοῦ ἀγίου Νικολάου Πατρῶν, μέ θέμα: “*Τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας ὡς λόγος περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς τοῦ κόσμου*” (Πάτρα 6 Ἰουνίου 2012).

▶ 18. Σέ ἐκδήλωση τῆς Ἐνωμένης Ρωμοσύνης στήν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Α.Π.Θ., μέ θέμα: “*Τό θεολογικό ἔργο τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ*” (Θεσσαλονίκη 18 Ἰουνίου 2012).

▶ 19. Στην Ε΄ Ίερατική Ήμερίδα τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: “*Σύνδεσμος καί ἐνότητα κλήρου καί λαοῦ στή θεολογία καί ζωὴ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας*” (Ρίζα 24 Σεπτεμβρίου 2012).

▶ 20. Στούς Ἀκαδημαϊκοὺς Διαλόγους τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, μέ θέμα: “*Ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Θεοῦ καί ἡ θέωση τοῦ ἀνθρώπου*” (Βέροια 16 Δεκεμβρίου 2012).

▶ 21. Στό Σεμινάριο Εἰδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2012-2013), μέ θέμα: “*Ἡ θεολογικὴ μεθοδολογία τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ*” (Θεσσαλονίκη 8 Ἰανουαρίου 2013).

▶ 22. Στην Ίερατική Σύναξη τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ, μέ θέμα: “*Ὁ Χριστός στήν πρωτολογία, τὴν ἱστορία καί τὴν ἐσχατολογία τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας*” (Καισαριανή 16 Ἰανουαρίου 2013).

▶ 23. Στην ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, μέ θέμα: “*Ἡ πνευματικὴ ἀναζήτηση τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου καί οἱ τρεῖς Ἱεράρχες*” (Ἱ. Ν. Ἀγίου Νεκταρίου, Θεσσαλονίκη 27 Ἰανουαρίου 2013)

- ▶ 24. Στο Έπιμορφωτικό Σεμινάριο της Ίεράς Μητροπόλεως Γλυφάδας, Έλληνικού, Βούλας, Βουλιαγμένης και Βάρης, με θέμα: “Τά θεολογικά θεμέλια του αντίαιρετικού άγώνα της Έκκλησίας” (Βούλα 11 Μαρτίου 2013).
- ▶ 25. Στο Σεμινάριο Ειδίκευσης Πτυχιούχων του Κέντρου Βυζαντινών Έρευνών του Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινής Θεολογίας 2013-2014), με θέμα: “Τό ‘πρωτείο’ στη θεολογία και ζωή της Έκκλησίας κατά τόν 8^ο-9^ο αιώνα” (Θεσσαλονίκη 10 Δεκεμβρίου 2013).
- ▶ 26. Στο Σεμινάριο αντίαιρετικής δράσης της Ίεράς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Όρεστιάδος και Σουφλίου, με θέμα: “Οί θεμελιώδεις βάσεις του αντίαιρετικού άγώνα στην Όρθόδοξη Έκκλησία” (Όρεστιάδα 26 Μαΐου 2014).
- ▶ 27. Στο Έπιμορφωτικό Σεμινάριο Στελεχών Ένοριακών - Κατηχητικών Συνάξεων της Ίεράς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Όρεστιάδος και Σουφλίου, με θέμα: “Οί θεολογικοί πυλώνες της έν Χριστώ ζωής” (Όρεστιάδα 27 Μαΐου 2014).
- ▶ 28. Στούς Άκαδημαϊκούς Διαλόγους της Ίεράς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας, με θέμα: “Η επικαιρότητα των Διδαχών του άγιου Κοσμᾶ του Αίτωλου” (Βέροια 23 Νοεμβρίου 2014).
- ▶ 29. Στο Σεμινάριο Ειδίκευσης Πτυχιούχων του Κέντρου Βυζαντινών Έρευνών του Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινής Θεολογίας 2014-2015), με θέμα: “Η ‘περιχώρηση’ και οί συνέπειές της για τόν άνθρωπο στη θεολογία του άγιου Γρηγορίου του Παλαμᾶ” (Θεσσαλονίκη 3 Μαρτίου 2015).
- ▶ 30. Στο Μακεδονικό Παρατηρητήριο υπό τήν εύλογία της Ίεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, με θέμα: “Τά θεολογικά θεμέλια του αντίαιρετικού άγώνα της Όρθόδοξης Έκκλησίας” (Θεσσαλονίκη 2 Νοεμβρίου 2015).
- ▶ 31. Στο Σεμινάριο Ίεροῦ Ναοῦ Άγιου Άθανασίου Παλαιοκάστρου, με θέμα: “Η φανέρωση του ανθρώπου στο σταυρό και τήν ανάσταση του Χριστοῦ” (Παλιόκαστρο 11 Μαΐου 2017).
- ▶ 32. Σέ συνάντηση φοιτητών και καθηγητών της Θεολογικής Σχολής του άγιου Σεργίου Ρωσίας, με θέμα: “Η όρθόδοξη πίστη και ζωή στους Λόγους του άγιου Παΐσίου του άγιορείτου” (Θεσσαλονίκη 12 Ίουλίου 2017).
- ▶ 33. Στην Ίερατική Σύναξη της Ίεράς Μητροπόλεως Καρπενησιού, με θέμα: “Ο άνθρωπος και ή έν Χριστώ ζωή του στην όρθόδοξη θεολογία” (Καρπενήσι 16 Όκτωβρίου 2017).
- ▶ 34. Στο Έπιμορφωτικό Σεμινάριο Στελεχών Ένοριακών - Κατηχητικών Συνάξεων της Ίεράς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Όρεστιάδος και Σουφλίου, με θέμα: “Η σωτηρία του ‘όλου’ ανθρώπου στην όρθόδοξη παράδοση” (Διδυμότειχο 18 Όκτωβρίου 2017).
- ▶ 35. Στην Ίερατική Σύναξη της Ίεράς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Όρεστιάδος και Σουφλίου, με θέμα: “Τά έσχατα στη θεολογία και ζωή της Όρθόδοξης Έκκλησίας” (Διδυμότειχο 19 Όκτωβρίου 2017).

▶ 36. Στο Πρόγραμμα Εισηγήσεων Άνοιχτοῦ Πανεπιστημίου, συνδιοργανούμενο ἀπό τήν Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, τό Ἄριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, τό Πανεπιστήμιο Μακεδονίας καί τήν Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας καί Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης Κεντρικῆς Μακεδονίας, μέ θέμα: *“Ἡ ὀρθόδοξη ἀνθρωπολογία ἐνώπιον τῶν προκλήσεων τοῦ 21^{ου} αἰῶνα”* (Θεσσαλονίκη 27 Μαρτίου 2018).

▶ 37. Στήν ἐτήσια ἐκδήλωση τοῦ Συλλόγου “Οἱ Φίλοι τῶν Οἰνουσσῶν”, μέ θέμα: *“Ἡ κοινωνία τῶν χαρισμάτων στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο”* (Οἰνούσσει 29 Ἰουνίου 2018).

▶ 38. Στή Σχολή Γονέων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: *“Ὁ τρόπος τῆς Ἐκκλησίας στή θεολογία καί ἐν Χριστῷ ζωή τῆς”* (Θέρομο 3 Ὀκτωβρίου 2019).

▶ 39. Στο Σεμινάριο Εἰδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2019-2020), μέ θέμα: *“Ἡ μοναστική θεολογική παράδοση κατά τόν Θεόδωρο Στουδίτη”* (Θεσσαλονίκη 13 Ἰανουαρίου 2020).

▶ 40. Στή Σχολή Γονέων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: *“Ἡ σωτηρία τοῦ ὄλου ἀνθρώπου στή θεολογία καί ζωή τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας”* (Ἀργίτιο 26 Ἰανουαρίου 2020).

⋮ ⋮ ⋮

ΙΑ΄. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Ἄγγλικά, Γαλλικά.

— ⋮ ⋮ ⋮ —